

Svensk författningssamling

Lag om ändring i lagen (1993:1651) om läkarvårdsersättning

SFS 2019:884

Publicerad
den 3 december 2019

Utfärdad den 28 november 2019

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrivs att 1, 3–6, 9, 19, 20, 23 och 26 §§ och rubriken närmast före 6 § lagen (1993:1651) om läkarvårdsersättning ska ha följande lydelse.

1 §² Denna lag innehåller bestämmelser om vissa ersättningar till läkare i privat verksamhet i primärvården och den öppna hälso- och sjukvården i övrigt och om patientavgifter i samband därmed (läkarvårdsersättning).

Det som i lagen sägs om regioner gäller också kommuner som inte ingår i en region.

3 §³ Med vård avses i denna lag medicinskt motiverad vård, behandling eller undersökning som ges av en läkare eller under läkarens överinseende samt rådgivning som lämnas av läkare i födelsekontrollerande syfte eller i fråga om abort eller sterilisering.

En region får, som villkor för att lämna läkarvårdsersättning enligt denna lag, kräva remiss för vård hos en privat verksam läkare med specialistkompetens under förutsättning att remisskrav gäller för motsvarande vård hos en specialist inom regionen. Remiss får dock inte krävas för läkarvård inom verksamheter som avser barnmedicin, gynekologi eller psykiatri.

4 §⁴ Om inte annat föreskrivs avses i denna lag med regionen den region inom vars område läkaren bedriver eller avser att bedriva sin verksamhet.

5 §⁵ Läkarvårdsersättning enligt denna lag lämnas endast till läkare som har samverkansavtal med regionen rörande sin verksamhet.

Bestämmelsen om samverkansavtal gäller inte för en vikarie som avses i 10 §.

En läkare i privat verksamhet som ger vård enligt avtal med regionen, får ta emot ersättning från regionen på de villkor och enligt de grunder som regionen och läkaren kommit överens om. Vårdavtalet gäller i stället för bestämmelserna i denna lag.

¹ Prop. 2018/19:162, bet. 2019/20:KU3, rskr. 2019/20:48.

² Senaste lydelse 1995:837.

³ Senaste lydelse 2009:79.

⁴ Senaste lydelse 1995:837.

⁵ Senaste lydelse 2016:1151.

Vid ingående av samverkansavtal och vårdavtal ska regionen tillämpa lagen (2016:1145) om offentlig upphandling eller lagen (2008:962) om valfrihetssystem, om inte annat följer av 5 a–5 h §§. Vid en sådan tillämpning av lagen om offentlig upphandling ska de bestämmelser tillämpas som gäller tjänster av sådant slag som anges i bilaga 2 till den lagen.

5 a §⁶ En läkare som är verksam med rätt till ersättning enligt denna lag och som avser att överlåta sin verksamhet ska anmäla till regionen om han eller hon i samband med överlåtelsen vill

- säga upp sin rätt till ersättning, och
- möjliggöra för annan läkare att få ingå samverkansavtal med regionen med motsvarande villkor (ersättningsetablering).

5 b §⁷ Efter anmälan enligt 5 a § ska regionen utan dröjsmål publicera en ansökningsinbjudan om att få ingå samverkansavtal. Publiceringen ska ske genom annons i en elektronisk databas, som är allmänt tillgänglig, eller genom annons i någon annan form som möjliggör effektiv konkurrens.

Av inbjudan, eller annat för sökande tillgängligt underlag, ska framgå

1. vilken verksamhet som ska överlåtas,
 2. vilka villkor som ska gälla för samverkansavtalet,
 3. de i 5 e § första stycket angivna kraven för ingående av samverkansavtal,
 4. hur en ansökan får lämnas, och
 5. vilken dag ansökan senast ska ha kommit in.
- Sökande ska ges skälig tid att komma in med ansökningar.

5 c §⁸ Regionen ska behandla sökande på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt iaktta principerna om öppenhet, ömsesidigt erkännande och proportionalitet.

5 d §⁹ Regionen får utesluta en sökande från att delta i ansökningsförfarandet i enlighet med vad som föreskrivs i 7 kap. 1 och 2 §§ lagen (2008:962) om valfrihetssystem. Det som sägs där om upphandlande myndighet ska i stället avse region.

5 e §¹⁰ Regionen ska fatta beslut om att ingå samverkansavtal med den sökande som har erbjudit högsta pris för verksamheten och som

1. vid övertagandet av verksamheten kan uppfylla de krav som anges i 7–9 §§,
2. inte har uteslutits enligt 5 d §, och
3. inte redan har, eller kan få, rätt till offentlig ersättning för sina hälso- och sjukvårdstjänster inom ramen för ett sådant valfrihetssystem som avses i lagen (2008:962) om valfrihetssystem.

Efter det att verksamheten överlåtits till den sökande som avses i första stycket, ska regionen ingå samverkansavtal med denne. Samverkansavtalet ska innehålla motsvarande villkor som gällt för den överlåtande läkarens rätt till ersättning. Regionen får dock ändra villkoren om den överlåtande läkaren godkänt de nya villkoren och dessa angetts i ansökningsinbjudan eller annat för sökandena tillgängligt underlag.

⁶ Senaste lydelse 2009:79.

⁷ Senaste lydelse 2009:79.

⁸ Senaste lydelse 2009:79.

⁹ Senaste lydelse 2009:79.

¹⁰ Senaste lydelse 2009:79.

Om den överlåtande läkaren återkallar sin anmälan enligt 5 a § eller om det annars saknas förutsättningar att fullfölja ärendet har detta förfallit.

5 f §¹¹ Regionen ska utan dröjsmål skriftligen underrätta sökandena och den överlåtande läkaren om ett beslut att ingå samverkansavtal enligt 5 e § första stycket. Detsamma gäller om ärendet förfallit enligt 5 e § sista stycket.

5 g §¹² Bestämmelserna om avtalsspärr, överprövning och skadestånd i 20 kap. 1, 4–12, 14, 16 och 18–21 §§ lagen (2016:1145) om offentlig upphandling gäller i fråga om ersättningsetablering enligt denna lag. Det som sägs där om upphandlande myndighet, kontrakt, upphandling samt leverantör eller anbudsgivare ska i stället avse region, samverkansavtal, förfarande för ersättningsetablering respektive sökande.

Hänvisningarna i 20 kap. 1 § första stycket lagen om offentlig upphandling till underrättelse enligt 12 kap. 12 § första stycket eller 19 kap. 29 § ska vid tillämpningen av denna lag i stället avse underrättelse enligt 5 f § denna lag.

Hänvisningarna i 20 kap. 6 § första stycket och 20 § lagen om offentlig upphandling till andra bestämmelser i den lagen ska vid tillämpningen av denna lag i stället avse 5 b–5 f §§ denna lag.

Hänvisningarna i 20 kap. 7, 14 och 21 §§ lagen om offentlig upphandling till 13–15 §§ samma kapitel ska vid tillämpningen av denna lag i stället avse 5 h § denna lag.

5 h §¹³ Vid en ansökan enligt 20 kap. 4 § 2 lagen (2016:1145) om offentlig upphandling ska rätten besluta att ett samverkansavtal som har ingåtts i samband med en ersättningsetablering är ogiltigt om det har ingåtts utan föregående annonsering enligt 5 b §.

Ett sådant samverkansavtal ska också förklaras ogiltigt, om det har ingåtts i strid med tillämpliga bestämmelser om överprövning eller avtalsspärr enligt 5 g § eller före en underrättelse enligt 5 f §. För ogiltighet i sådana fall krävs dessutom att någon av de grundläggande principerna i 5 c § har överträtts och detta har medfört att en sökande har lidit eller kan komma att lida skada.

En ansökan om överprövning enligt första eller andra stycket ska ha kommit in till förvaltningsrätten inom sex månader från det att avtalet ingicks. Om regionen skriftligen har underrättat sökandena om att samverkansavtal har ingåtts, ska ansökan ha kommit in innan 30 dagar har gått från underrättelsen.

Regionens ansvar m.m.¹⁴

6 §¹⁵ Regionen ska svara för den läkarvårdsersättning som inte täcks av patientavgiften. Om vården har avsett en patient som inte är bosatt inom regionens område, ska den region inom vars område patienten är bosatt svara för den utbetalda läkarvårdsersättningen, om inte regionerna kommer överens om något annat. Om patienten inte är bosatt inom någon regions område, ska den region inom vars område patienten eller familjemedlemmen är förvärvsverksam eller, när det gäller en person som är arbetslös, den region inom vars område personen är registrerad som arbetssökande, svara för den utbetalda läkarvårdsersättningen.

¹¹ Senaste lydelse 2009:79.

¹² Senaste lydelse 2016:1151.

¹³ Senaste lydelse 2016:1151.

¹⁴ Senaste lydelse 1995:837.

¹⁵ Senaste lydelse 2004:830.

Försäkringskassan får efter överenskommelse med regionen ha hand om utbetalning av läkarvårdsersättning.

9 §¹⁶ Läkarvårdsersättning lämnas inte till en läkare som är anställd i någon regions hälso- och sjukvård eller i ett bolag eller annan juridisk person inom hälso- och sjukvården som regionen har ett rättsligt bestämmande inflytande i. Ersättning kan dock lämnas om läkaren är tjänstledig och vikarierar för en annan läkare.

Läkarvårdsersättning lämnas inte till en läkare för verksamhet inom företagshälsovård eller elevhälsa som avser medicinska insatser enligt 2 kap. 25 § skollagen (2010:800).

19 §¹⁷ En region är inte skyldig att betala läkarvårdsersättning innan samverkansavtal har ingåtts.

Om en läkare har fått läkarvårdsersättning med för högt belopp, får regionen återkräva det belopp som felaktigt har utbetalats. Regionen får i sådant fall i stället avräkna beloppet från annan fordran från läkaren på läkarvårdsersättning.

Om en läkare trots påminnelser vid upprepade tillfällen eller annars i väsentlig utsträckning begär läkarvårdsersättning med för höga belopp eller på annat felaktigt sätt, får regionen sätta ned den samlade läkarvårdsersättning som begärs för viss tid till skäligt belopp.

20 §¹⁸ Till en läkare som etablerar sig på en ort inom ett särskilt stödområde ska arvoden enligt 15 § lämnas med tjugo procents förhöjning.

Arvodeshöjning enligt första stycket ska betalas av regionen. Efter två år från etableringen ska höjningen minskas med fem procentenheter årligen ner till fem procent.

Till en läkare som har sin verksamhet inom ett särskilt stödområde ska regionen lämna särskild ersättning för telefonkonsultationer och medicinskt motiverade hembesök.

Regeringen får meddela föreskrifter om vilka områden som ska anses som särskilda stödområden enligt denna paragraf.

23 §¹⁹ Patientavgift enligt denna lag får tas ut med högst samma belopp som gäller för motsvarande vård inom regionen.

Om läkaren tar ut en lägre patientavgift än vad som är medgivet enligt första stycket, ska detta inte påverka den del av läkarvårdsersättningen som betalas av regionen.

Om patientavgiften skulle överstiga det arvode som lämnas för vården, ska mellanskillnaden betalas till regionen.

26 §²⁰ En läkare som begär läkarvårdsersättning ska medverka till att den egna verksamheten kan följas upp och utvärderas. Läkaren ska årligen till regionen lämna en redovisning med uppgifter om mottagningens personal och medicintekniska utrustning samt om utförda vårdåtgärder och antalet patientbesök.

Läkaren ska på begäran av regionen lämna upplysningar och visa upp patientjournal samt övrigt material som rör undersökning, vård eller

¹⁶ Senaste lydelse 2010:864.

¹⁷ Senaste lydelse 2009:79.

¹⁸ Senaste lydelse 2009:79.

¹⁹ Senaste lydelse 1997:435.

²⁰ Senaste lydelse 2009:79.

behandling av en patient och som behövs för kontroll av begärd läkarvårds-
ersättning.

SFS 2019:884

Av 6 § lagen (1998:543) om hälsodataregister följer att läkaren också ska
lämna uppgifter till hälsodataregister.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

På regeringens vägnar

LENA HALLENGREN

Lars Hedengran
(Socialdepartementet)